

zařízením. V 6,7 % hodnocených škol ČŠI nezaznamenala ve škole potřebu vytvářet vzdělávací plány žákům s problémy, protože škola takové žáky aktuálně neměla.

Skutečnost, že 76,8 % škol má promyšlený systém podpurných a vyrovnávacích mechanismů na základě složení žáků školy a jejich potřeb, je pro realizaci vzdělávání podle nově platných právních norem velmi kvalitní výchozí stav. Přesto v 1,4 % sledovaných škol došlo k porušení právních předpisů v oblasti rovného přístupu (§2 odst. 1 písm. a) nebo b) školního zákona). Jednalo se např. o vybírání finanční úplaty za část výuky, snížení úvazku asistenta pedagoga z důvodu nedostatku finančních prostředků, či nepřijetí žáka k povinné školní docházce ve spádové škole z důvodu zdravotního stavu žáka.

Z hospitačních záznamů vyplynulo, že při výuce převažují situace, kdy se učitelé daří podporovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytovat jim adekvátní pomoc. Jen výjimečně ČŠI zaznamenala situace, kdy se učitel dopustil komunikačních chyb, při kterých byl porušen partnerský, respektující přístup (0,3 %). V jednom procentu sledovaných případů vyučující dopustili situaci vedoucí k nerespektujícímu přístupu z toho důvodu, že nezvládli z didaktického hlediska vyučující jednotku.

Z celkového hodnocení rovného přístupu ke vzdělávání podle kritérií ČŠI vyplývá, že převaha základních škol dokáže v zásadě vytvářet žákům rovné příležitosti ke vzdělávání, poskytnout podporu žákům s potřebou podpurných opatření a věnovat dostatečnou pozornost jejich osobnostnímu rozvoji. Přitom však výborné úrovni, která by zaručovala další úspěšnou implementaci společného vzdělávání, dosahoval v této oblasti dosud jen zlomek škol.

Pro posouzení míry inkuzivity českého školství je signifikantní také názor samotných žáků, kteří byli dotazováni ve školách, kde probíhala inspekční činnost baterií otázek zaměřených na úroveň vztahů mezi žáky, jejich postavení ve třídním kolektivu a vztahů s učiteli. Názory žáků obsahuje následující tabulka:

Tabulka 25

Subjektivní posuzování vztahů se spolužáky a učiteli žáky základních škol – podíl žáků (v %)

Výroky	Rozhodně souhlasím	Souhlasím	Nesouhlasím	Rozhodně nesouhlasím
Spolužáci				
V naší třídě mám hodně dobrých kamarádů/kamarádek.	52,2	42,2	4,7	1,0
Spolužáci se ke mně chovají přátelsky.	34,6	58,5	5,9	0,9
Když dostaneme nějaký společný úkol, spolupracuje se mi se spolužáky dobře.	35,1	53,7	9,9	1,3
Mám pocit, že většina spolužáků mě má docela ráda.	21,4	65,2	11,5	1,8
Když potřebuji, spolužáci mi pomohou.	40,8	51,5	6,6	1,1
Učitelé				
S většinou učitelů vycházím dobře.	45,7	48,9	4,4	0,9
Většinu učitelů jde o mé dobro.	44,8	49,7	4,8	0,7
Většina učitelů skutečně naslouchá tomu, co říkám.	35,1	54,2	9,3	1,4
Když potřebuji pomoc, učitelé mi ji poskytnou.	56,3	40,6	2,7	0,5
Většina učitelů se mnou jedná fér.	44,0	47,5	7,3	1,2
Škola				
Škola je místo, kam skutečně rád(a) chodím.	21,0	55,1	16,8	7,2

Přestože negativně hodnotí vztahy se spolužáky a učiteli maximálně cca 10 % dotázaných žáků, procento těch, kteří chodí do školy rádi, je o více než 10 procentních bodů nižší. Toto